

"CROWE MNE" d.o.o.

Broj 62/23

Podgorica, 30.03. 2023 god.

Crowe MNE d.o.o.

Vučedolska 7

81 000 Podgorica, Crna Gora

Tel +382 (0) 20 647 422

+382 67 632 956

Mail: office@crowe.co.me

Izvještaj o transparentnosti za 2022. godinu

**CROWE MNE d.o.o.,
Podgorica**

Sadržaj

	Strana
1. Uvod	1
2. Oblik privrednog društva i vlasnička struktura društva za reviziju odnosno ovlaštenog revizora	3
3. Opis mreže, kao i njeno pravno i organizaciono uređenje	3
4. Opis upravljačke strukture društva za reviziju	4
5. Opis internog sistema kontrole kvaliteta društva za reviziju, kao i izjava uprave o njegovoj efikasnosti	4
6. Datum kada je sprovedena posljednja konrola rada	7
7. Popis subjekta iz člana 29 ovog Zakona za društvo za reviziju, odnosno ovlašćeni revizor sproveo reviziju tokom prethodne finansijske godine	8
8. Izjava o nezavisnosti rada društva za reviziju, odnosno ovlaštenog revizora koja sadrži pregled internih kontrola kojima se obezbjeđuje nezavisnost	8
9. Izjava o politici revizorskog društva o kontinuiranoj profesionalnoj edukaciji	9
10. Finansijske informacije i podaci o ukupnom prihodu od obavljanja revizije i prihod od dodatnih usluga koji nisu povezani sa revizijom	9
11. Parametri za utvrđivanje zarada glavnih partnera za reviziju	10

1. Uvod

Crowe MNE d.o.o. Podgorica, sa sjedištem u Podgorici (u daljem tekstu i: "Društvo" ili "Crowe Mne"), je društvo ovlašćeno i registrovano za obavljanje revizije finansijskih iskaza u Crnoj Gori. Društvo je uvedeno u Registar preduzeća za reviziju Ministarstva finansija i socijalnog staranja Crne Gore, i posjeduje Riješenje o izdavanju dozvole za obavljanje revizije društvu za reviziju Ministarstva finansija i socijalnog staranja Crne Gore broj 05-14634/2. Društvo sastavlja ovaj izvještaj o transparentnosti u skladu sa odredbama člana 26 Zakona o reviziji Crne Gore ("Sl. List Crne Gore", broj 1/2017).

2. Oblik privrednog društva i vlasnička struktura društva za reviziju odnosno ovlašćenog revizora

2.1. Pravni oblik Društva

CH BDM d.o.o. Podgorica, sa sjedištem u ulici Vučedolska 7 u Podgorici osnovano je 28. avgusta 2017. godine i upisano u Registar privrednih subjekata registarski br. 5-0803037/001. Po Rješenju broj 5-0803037/002 od 30.01.2019. godine izdatog od strane Ministarstva Finansija – Centralnog registra privrednih sudjekata Društvo je izmijenilo naziv u „Crowe Mne“ d.o.o. Podgorica. Po Rješenju broj 5-0803037/004 od 11.04.2019. godine izdatog od strane Ministarstva finansija i socijalnog staranja– Centralnog registra provrednih subjekata Društvo je imenovalo novog izvršnog direktora – Vladimir Kavarić.

2.2. Vlasnička struktura Društva

Osnivači i vlasnici udjela u Crowe Mne d.o.o. Podgorica na dan 31.12.2022. godine su:

- 2.2.1. **Đorđe Dimić**, državljanin Srbije, JMBG 2609977710342 - 66,9 % udjela
- 2.2.2. **Vladimir Kavarić**, državljanin Crne Gore, JMBG 0104973210017 - 25% udjela
- 2.2.3. **Crowe RS Advisory DOO** Beograd matični broj 20591102 – 7.8% udjela
- 2.2.4. **Bogdan Đurić**, državljanin Srbije, JMBG 0409977710249 - 0,1% udjela
- 2.2.5. **Dragana Jovanović**, državljanin Srbije, Br. Pasoša 008438170 - 0,1% udjela
- 2.2.6. **Pero Đuričković**, državljanin Crne Gore, JMBG 1012986210271 - 0,1% udjela

2.3. Lica povezana sa društvom za reviziju koja obavljaju djelatnost na teritoriji Crne Gore

Pravno lice povezano sa društvom za reviziju je Crowe RS Advisory d.o.o. Beograd (matični broj 20591102), čiji su vlasnici Bogdan Đurić (50% udela) i Dragana Jovanović, (50% udela), državljani Srbije. Povezano lice se bavi revizorskim i konsalting uslugama.

3. Opis mreže, kao i njeno pravno i organizaciono uređenje

Crowe MMNE d.o.o., Podgorica je povezano lice Crowe RS Advisory Srbija.

3. Opis mreže, kao i njeno pravno i organizaciono uređenje (nastavak)

Crowe Mne d.o.o., Podgorica posluje u Crnoj Gori kao povezano lice Crowe RS Advisory Srbija kao i direktan član Crowe Global koja je jedna od top deset mreža međunarodnih kompanija koje se bave savjetodavnim djelatnostima i uključuje više od 140 pravno nezavisnih partnerskih firmi. Obuhvata više od 765 kancelarija i zapošljava 41.097 ljudi u 146 zemalja širom svijeta. Crowe Global grupa, sa sjedištem u Cirihi, podleže švajcarskim zakonima. Crowe Global kao organizacija i njeni članovi ne mogu se smatrati odgovornim za dijela i/ili propuste drugih članova. Svaki član Crowe Globala-a u pravnom smislu nezavisna je kompanija koja pruža usluge putem svojih filijala na pojedinačnim lokacijama.

4. Opis upravljačke strukture društva za reviziju

Upravljanje Društvom je organizovano kao jednodomno. Organi Društva su skupština, odbor direktora kao i izvršni direktor. Njihova ovlaštenja i djelokrug utvrđuju se u skladu sa Zakonom i osnivačkim aktom. Skupštinu čine svi članovi Društva. Svaki član Društva ima pravo glasa u skupštini srazmjerno učešću njegovog udjela u osnovnom kapitalu Društva. Skupština donosi odluke običnom većinom glasova prisutnih članova koji imaju pravo glasa po određenom pitanju osim ukoliko je za neku odluku Zakonom ili ovim osnivačkim aktom propisana drugačija većina za odlučivanje. Društvo zastupa Izvršni direktor Društva, sa neograničenim ovlaštenjima. Direktora imenuje Odbor direktora Društva.

5. Opis internog sistema kontrole kvaliteta društva za reviziju, kao i izjava uprave o njegovoj efikasnosti

Društvo ima propisanu politiku i procedure za promovisanje interne kontrole kvaliteta kao osnove prilikom planiranja i sprovođenja projekata. Dok rukovodstvo Društva preuzima krajnju odgovornost za sistem kontrole kvaliteta, partner je operativno odgovoran za kontrolu kvaliteta Društva i ima dovoljno i adekvatno iskustvo i sposobnost da preuzme tu operativnu odgovornost.

5.1 Sistem interne kontrole Društva za reviziju

U skladu sa politikama grupe, svaka članica mora imati implementirane politike i procedure koje pružaju razumno uvjerenje da je sistem kontrole kvaliteta efektivan.

Cilj procesa revizije sistema kontrole kvaliteta je da se osigura:

- Da se članica grupe pridržava profesionalnih standarda i pravne regulative;
- Da se članica pridržava pravilnika i politika Crowe Global, koji se tiču revizije;
- Da je sistem kvaliteta adekvatno dizajniran i implementiran;
- Da izveštaji izdati na kraju procesa oslikavaju adekvatno okolnosti.

5. Opis internog sistema kontrole kvaliteta društva za reviziju, kao i izjava uprave o njegovoj efikasnosti (nastavak)

5.1. Sistem interne kontrole Društva za reviziju (nastavak)

Tačnije, te politike i procedure treba da inkorporiraju kontinuiranu provjeru sistema kontrole kvaliteta svake članice, zajedno sa periodičnim pregledom konkretnih završenih projekata. Periodična provjera uključuje najmanje jedan projekat za svakog partnera u periodu koji se ispituje, a koji uglavnom nije veći od tri godine. Način na koji je ciklus provjere organizovan, zavisi od faktora kao što su:

- Veličina firme članice;
- Rezultati prethodne provjere;
- Priroda i kompleksnost poslovanja firme članice;
- Rizik povezan sa klijentima i specifičnim angažmanima;
- Broj i lokacije kancelarija, i
- Step en autonomije članica, odnosno da li članice same sprovode provjeru sistema kontrole kvaliteta.

Društvo podliježe ovakvom tipu kontrole jednom u trogodišnjem periodu. Crowe Global pruža nadzor i smjernice u smislu davanja plana i postupaka kontrole, a Društvo je odgovorno za kontrolu rada. Za usklađivanje sa programima kontrole i za upravljanje samim programom zadužen je direktor interne kontrole Društva koji je u saradnji sa regionalnim direktorom za internu kontrolu, ukoliko je to moguće.

Standardi koji definišu pet posebnih elemenata kontrole kvaliteta zbog kojih su firme članice u obavezi da održavaju efektivne politike i procedure su:

- Nezavisnost, integritet i objektivnost;
- Rukovođenje zaposlenima;
- Prihvatanje klijenata i angažmana, kao i nastavak saradnje;
- Izvođenje angažmana;
- Monitoring.

5.2. Nezavisnost, integritet i objektivnost

Ciljevi ovih principa i politike su da daju razumno uvjerenje (a) da su zaposleni upoznati i da se ponašaju u skladu sa principom nezavisnosti, u svim relevantnim aspektima, u odnosu sa klijentima, a u skladu sa važećim pravilima nezavisnosti i etičkim standardima, i (b) da zaposleni održavaju objektivnost u obavljanju svojih profesionalnih obaveza.

Prema interno uspostavljenim pravilima i procedurama, a u skladu sa važećim pravilima nezavisnosti i etičkim standardima, svaka firma članica je u obavezi da uspostavi politike i procedure nezavisnosti koje pokrivaju odnose između firmi članica, njihovih planova i pravila za nagrađivanje, kao i njihovih zaposlenih i subjekata "zabranjenih" u pogledu nezavisnosti. Politike zahtijevaju da se o njima diskutuje na vrijeme (inicijalno i periodično), da budu nadgledane, pri čemu je odgovornost za diskusiju o njima na osobi u čijoj je to nadležnosti ("partner in charge"). Svako kršenje i nepridržavanje gore navedenih politika obavezno je da se koriguje i dokumentuje.

5. Opis internog sistema kontrole kvaliteta društva za reviziju, kao i izjava uprave o njegovoj efikasnosti (nastavak)

5.3. Nezavisnost, integritet i objektivnost (nastavak)

Najvažniji element kontrola u Društvu koje se odnose na nezavisnost je izveden iz Pravilnika i uputstva o nezavisnosti koji se odnose na Društvo, sve zaposlene i njihovu familiju. Pravilnik o nezavisnosti je svim zaposlenima dostupan u elektronskom obliku. Takođe, zaposleni se elektronskim putem obavještavaju o svim izmjenama i dopunama pravilnika koji reguliše nezavisnost. Pravilnicima je propisano da zaposleni u Društvu, prije nego što njihovi supružnici, vanbračni partneri, izdržavane osobe, ili oni sami, započnu učestvovanje u određenim transakcijama, pregledaju između ostalog i popis međunarodnih subjekata za koje važi zabrana. Društvo jednom godišnje od svojih zaposlenih pribavlja uvjerenja o njihovoj ličnoj usklađenosti sa politikom nezavisnosti Društva.

5.4. Rukovođenje zaposlenima

Ovaj elemenat obuhvata zapošljavanje, postavljanje osoblja na određene angažmane, profesionalno usavršavanje kao i napredne aktivnosti. Ciljevi politika i procedura u vezi sa ovim elementom su da obezbijede razumno uvjeravanje:

- Da zaposleni posjeduju adekvatne osobine koje im omogućavaju da budu kompetentni u svom poslu;
- Da je zadatak dodijeljen osobi koja posjeduje adekvatnu tehničku obučenost i znanja primjerena okolnostima;
- Da zaposleni kontinuirano učestvuju u opštim i usko stručnim obukama i ostalim aktivnostima u vezi sa profesionalnim usavršavanjem, koje omogućavaju zaposlenima da ispune očekivane obaveze;
- Zaposleni odabrani za napredovanje imaju kvalifikacije potrebne za odgovornosti koje će na sebe preuzeti.

5.5. Prihvatanje klijenata i angažmana, kao i nastavak saradnje

Procedura prihvatanja klijenta i angažmana se odnosi na odlučivanje da li prihvatiti i/ili nastaviti odnos sa klijentom, i da li uraditi određeni projekat za tog klijenta. Ciljevi politika u vezi sa ovim elementom sistema kontrole kvaliteta su da minimiziraju povezanost sa klijentom čijem rukovodstvu nedostaje neophodan integritet, i da pruži Društvu razumno uvjeravanje da:

- Prihvata samo one projekte za koje Društvo realno očekuje da će biti izvršeni profesionalno;
- Adekvatno razmatra rizike povezane sa pružanjem profesionalnih usluga u određenim situacijama;
- Sa klijentom postiže adekvatno razumijevanje u pogledu prirode, obima i ograničenja usluga koje treba da budu izvršene.

5. Opis internog sistema kontrole kvaliteta društva za reviziju, kao i izjava uprave o njegovoj efikasnosti (nastavak)

5.6. Izvođenje angažmana

Ovaj element obuhvata sve faze dizajniranja i izvršenja angažmana, i pokriva planiranje, sprovođenje, nadzor, pregledanje, dokumentovanje i komunikaciju u vezi sa rezultatima našeg rada, za svaki angažman. Cilj ovakvih politika i procedura jeste uvjereti se u razumnoj mjeri da:

- Usluga pružena od strane zaposlenih angažovanih na projektu jeste u skladu sa relevantnim profesionalnim standardima, zahtjevima regulative i standardima kvaliteta Društva.
- Zaposleni se pozivaju na stručnu literaturu ili druge izvore, i takođe se blagovremeno konsultuju sa drugim konsultantima u okviru ili izvan firme, ukoilko je to neophodno (npr. u slučaju kompleksnih ili neuobičajnih pitanja ili problema)
- Konsultanti od kojih se traži savjet, imaju odgovarajući nivo znanja, kompetentnosti i autoriteta.

5.7. Monitoring

Cilj ovih politika i procedura jeste uvjeriti se u razumnoj mjeri da su politike i procedure Društva ispravno dizajnirane i da se efikasno primjenjuju i sprovode. Monitoring obično uključuje periodične kontrole računovodstvene i revizorske prakse, sprovedene u skladu sa Izjavom o standardima kontrole kvaliteta. Takođe, monitoring podrazumijeva i kontinuirano ocjenjivanje sljedećeg:

- Relevantnosti i adekvatnosti politika i procedura Društva;
- Adekvatnosti materijala koje Društvo posjeduje, a koji se tiče uputstava i smjernica za obavljanje posla;
- Efektivnost aktivnosti u vezi sa profesionalnim razvojem;
- Usaglašenosti sa politikama i procedurama Društva;
- Efekte filozofije menadžmenta Društva, kao i okruženja u kojem Društvo i njeni klijenti posluju, i
- Dodeljivanja odgovornosti u pogledu kontrole kvaliteta u okviru Društva, načina na koji se komuniciraju procedure i politike u vezi sa kontrolom kvaliteta, kao i neophodne dokumentacije o politikama kontrole kvaliteta i usaglašenosti sa istim.

6. Datum kada je sprovedena poslednja kontrola rada

U Društvu je sprovedena kontrola u toku 2021. godine od strane Ministarstva finansija Crne Gore.

7. Popis subjekata iz člana 29 ovog Zakona za koje je društvo za reviziju, odnosno ovlašćeni revizor sprovelo reviziju tokom prethodne finansijske godine

- Ziraat Bank Montenegro AD Podgorica – Revizija finansijskih iskaza za 2021. godinu
- Addiko bank AD Podgorica – Revizija finansijskih iskaza za 2021. godinu
- Sava osiguranje AD Podgorica - Revizija finansijskih iskaza i revizija godišnjeg izvještaja Društva za potrebe Agencije za nadzor osiguranja za 2021. godinu
- Generali osiguranje Montenegro AD Podgorica - Revizija finansijskih iskaza i revizija godišnjeg izvještaja Društva za potrebe Agencije za nadzor osiguranja za 2021. godinu
- Uniqa neživotno osiguranje AD Podgorica - Revizija finansijskih iskaza i revizija godišnjeg izvještaja Društva za potrebe Agencije za nadzor osiguranja za 2021. godinu
- Uniqa životno osiguranje AD Podgorica - Revizija finansijskih iskaza i revizija godišnjeg izvještaja Društva za potrebe Agencije za nadzor osiguranja za 2021. godinu
- Investiciono razvojni fond Crne Gore AD – Revizija pojedinačnih i konsolidovanih finansijskih iskaza za 2021. godinu
- Meridianbet d.o.o. Podgorica – Revizija finansijskih iskaza za 2021. godinu
- Uniporom d.o.o. Nikšić – Revizija finansijskih iskaza za 2021.godinu
- Uniporom metali d.o.o. Nikšić – Revizija finansijskih iskaza za 2021. godinu
- Uniporom hoteli d.o.o. Nikšić – Revizija finansijskih iskaza za 2021. godinu
- Udruženje Nacionalni biro osiguravača Crne Gore – Revizija finansijskih iskaza za 2021. godinu
- Crnogorska plovidba AD Kotor - Revizija finansijskih iskaza za 2021. godinu
- Delta M CG doo Podgorica - Revizija statutarnih finansijskih iskaza za 2021. godinu
- Gradir Montenegro doo Pljevlja - Revizija finansijskih iskaza za 2021. godinu
- Adriatic Properties doo Budva – Revizija finansijskih iskaza za 2021. godinu
- Željeznički prevoz Crne Gore AD Podgorica – Revizija finansijskih iskaza za 2021. godinu
- MFI Moj kredit doo Podgorica - Revizija finansijskih iskaza za 2021. godinu
- MFI Labor doo Podgorica - Revizija finansijskih iskaza za 2021. godinu
- Regionalni vodovod crnogorsko primorje d.o.o. Budva - Revizija finansijskih iskaza za 2021. godinu
- Grawe nezivotno osiguranje AD Podgorica - Revizija finansijskih iskaza za 2021. godinu
- SASA Capital AD Podgorica - Revizija finansijskih iskaza za 2021. godinu

8. Izjava o nezavisnosti rada društva za reviziju, odnosno ovlaštenog revizora koja sadrži pregled internih kontrola kojima se obezbjeđuje nezavisnost (nastavak)

Uspostavljene procedure i pravila u vezi sa principom nezavisnosti, integriteta i objektivnosti detaljno su objašnjeni u tački 5.2. ovog izvještaja. Društvo primjenjuje postupke provjere nezavisnosti, koji podrazumevaju godišnju provjeru poštovanja zahtjeva za nezavisnošću.

8.1. Godišnja potvrda nezavisnosti

Društvo jednom godišnje od svojih profesionalnih radnika pribavlja uvjerenja o njihovoj ličnoj usklađenosti sa politikom nezavisnosti Društva. Jednom godišnje društvo takođe obavještava Crowe Global o tome da li je preduzelo primjerene korake kako bi prikupilo i da li je prikupilo dovoljno dokaza da njegovi partneri i ostali zaposleni postupaju u skladu sa politikama nezavisnosti Crowe Global grupe.

8.2. Ocjena i nadgledanje poslovnih odnosa

Društvo kontinuirano primjenjuje ocjenu poslovnih odnosa i proces njihovog nadgledanja. Cilj ovog procesa je da se obezbijedi da svaki eventualni poslovni odnos u koji Društvo stupi sa „zabranjenim“ subjektom ili njegovim rukovodstvom ili značajnim akcionarima ne ugrozi nezavisnost u odnosu na zabranjeno lice.

8.3. Konsultacije

Društvo sa svojim partnerima i ostalim zaposlenima komunicira u pogledu potrebe za konsultacijama u vezi sa pitanjima koja se tiču nezavisnosti. Pored toga, ako se u određenim okolnostima javi potreba, ili je poželjno imati dodatne informacije, Društvo se konsultuje sa Crowe Global odjeljenjem zaduženim za pitanja nezavisnosti unutar grupe, kao i sa drugim društvima članicama.

8.4. Provjera nezavisnosti

Društvo sprovodi kontinuirani nadzor nad poštovanjem politike nezavisnosti. Pored toga, Društvo jednom godišnje sprovodi provjeru nezavisnosti putem testiranja uzorka profesionalnog osoblja i viših rukovodilaca.

9. Izjava o politici revizorskog društva o kontinuiranoj profesionalnoj edukaciji

Ciljevi politike Društva i metode širenja znanja i podizanja kvaliteta usluga se dostižu kroz kontinuirano usavršavanje revizora. Interne web stranice Crowe pružaju zaposlenima mogućnost za učenje kroz stalno stručno osposobljavanje i usavršavanje (opšteprihvaćena računovodstvena načela, opšteprihvaćeni revizorski standardi, porezi, stručni standardi, informacioni sistemi), kurseve komunikacije, poslovne ekonomije i upravljanja i kurseve u vezi sa različitim privrednim granama.

Pored internih seminara koje organizuje Crowe u okviru svoje mreže, kontinuirano stručno usavršavanje se vrši i kroz prisustva eksternim seminarima, među kojima su i seminari koje sprovodi Institut sertifikovanih računovođa Crne Gore kao i Privredna komora Crne Gore. Postoje kako obavezni, tako i izborni seminari, te stoga svaki revizor svoje učenje i stručno usavršavanje može prilagoditi svojim specifičnim potrebama i zahtjevima. U početku je stručno osposobljavanje i usavršavanje obuhvatalo razne obavezne stručne seminare na temu metodologija i procesa prisutnih u okviru Crowe Global mreže, međutim nakon toga započet je program izbornih kurseva

10. Izjava o politici revizorskog društva o kontinuiranoj profesionalnoj edukaciji (nastavak)

zbog sve izražajnijih razlika među individualnim potrebama zaposlenih. Individualni program učenja neophodan je i obavezan za sve stručnjake, kako za one na najvišem, tako i za one na najnižem hijerarhijskom nivou. Od revizora koji su na višim hijerarhijskim nivoima se očekuje kontinuirano usavršavanje, kao i konstantno osvježavanje i produbljivanje znanja. Naročito značajno za ovu grupu stručnjaka je i razvoj upravljačkih i interpersonalnih vještina i sposobnosti.

11. Finansijske informacije i podaci o ukupnom prihodu od obavljanja revizije i prihod od dodatnih usluga koji nisu povezani sa revizijom

Vrsta usluge	Iznos (godišnje)	% od ukupnog Prihoda
Revizije (ISAs ¹)	296.471	66,42%
Povezane usluge (U skladu sa standardima za povezane usluge – ISRSs ²)	82.900	18,57%
Računovodstvo i knjigovodstvo	23.080	5,17%
Savjetodavne usluge	42.360	9,49%
Ostalo	1.500	0,35%
Ukupno	446.311	100,00%

12. Parametri za utvrđivanje zarada glavnih partnera za reviziju

Fiksne mjesečne plate ovlaštenih revizora su u direktnoj vezi sa pozicijom revizora u Društvu. kao i sa odgovornošću koju ta pozicija nosi. U zavisnosti od uspješnosti Društva i ocjene pojedinca lična primanja ovlaštenog revizora mogu biti uvećana za godišnji bonus. Na bazi planiranih performansi i ostvarenja istih kao i na osnovu doprinosa koji su ostvarili ovlašćeni revizori se ocjenjuju najmanje jednom godišnje. Dalje se na osnovu ocjene njihove naknade uvećavaju odnosno umanjuju.

Što se tiče ličnih primanja tj. naknada partnera Društva. ona se sastoje iz sljedećih stavki

- Naknada za odgovornost. koja odražava doprinos partnera Društvu i njegove dužnosti i obaveze;
- Naknada za postignute rezultate koja odražava rezultate partnera i njegovih timova postignute u datoj godini i
- Naknada po jedinici učešća u kapitalu koja predstavlja udio partnera u dobiti po izvršenoj raspodjeli prva dva elementa.

Lice ovlašćeno za zastupanje Društva

Vladimir Kavarić
Direktor

30. mart 2023. godine

¹ Međunarodni standardi revizije (ISAs)

² Međunarodni standardi za povezane usluge (ISRSs)